

लक्ष्य: मानिसहरुलाई सशक्त बनाई गरिबीलाई हटाउनु ।

पाँच हजार जनालाई खुवाउनु । मर्कुस ६:३०-४४

तीन मुख्य शब्दहरु

१. दया (Compassion)
- २ सशक्तिकरण (Empowerment)
३. गुणात्मक (Multiplication)

❖ दया

“तिमीले नै तिनीहरुलाई केही खाना देउ । ” मर्कुस ६:३७

- व्यवहारिक कार्य
- जिम्मेवारी दिन्छ
- जिम्मेवारी लिन्छ
- परिचालन गर्छ

❖ सशक्तिकरण

येशूले जवाफ दिनुभयो, “तिमीसँग कति ओटा रोटीहरु छन् ? जाउ र हेर ” मर्कुस ६:३८

- हामी त्यही कुरा खोज्छौं, जुन कुरा हामीसँग छैन ।
- हामी त्यही सोच्छौं, जुन कुरा हामी गर्न सक्दैनौ ।
- हामीसँग जे छ त्यसको प्रयोग गर्नु नै आश्चर्य कार्यको सुरुवात हो ।

❖ गुणात्मक

तिनीहरु सबैले खाए र तृप्त भए र चेलाहरुले बाँकी रहेको बाह्र डाला रोटीका टुक्राहरु र माछाहरु बटुले मर्कुस ६:४२-४४

- तिनीहरुसँग जे थिए त्यहीबाट सुरु गरे ।
- परमेश्वरलाई हेरे ।
- आज्ञाकारी भई अधि बढे ।
- सबै जनाले खाएर तृप्त भए ।

चार्ट-२

सफलताको लागि तयारी

❖ सफलताको उद्देश्य र सफलता के हो ?

➤ सफलता = परमेश्वरले तपाईंले के गरेको चाहानु हुन्छ पत्ता लगाउनु र सो गर्दै जानु ।

➤ सफलता = असल परियोजना छान्नु

➤ सफलता = कुनै यस्तो काम गर्ने, जुन काम मानिसहरुले मन पराउँछन् र तिनीहरु त्यसको लागि तपाइलाई मूल्य तिर्न चाहान्छन् ।

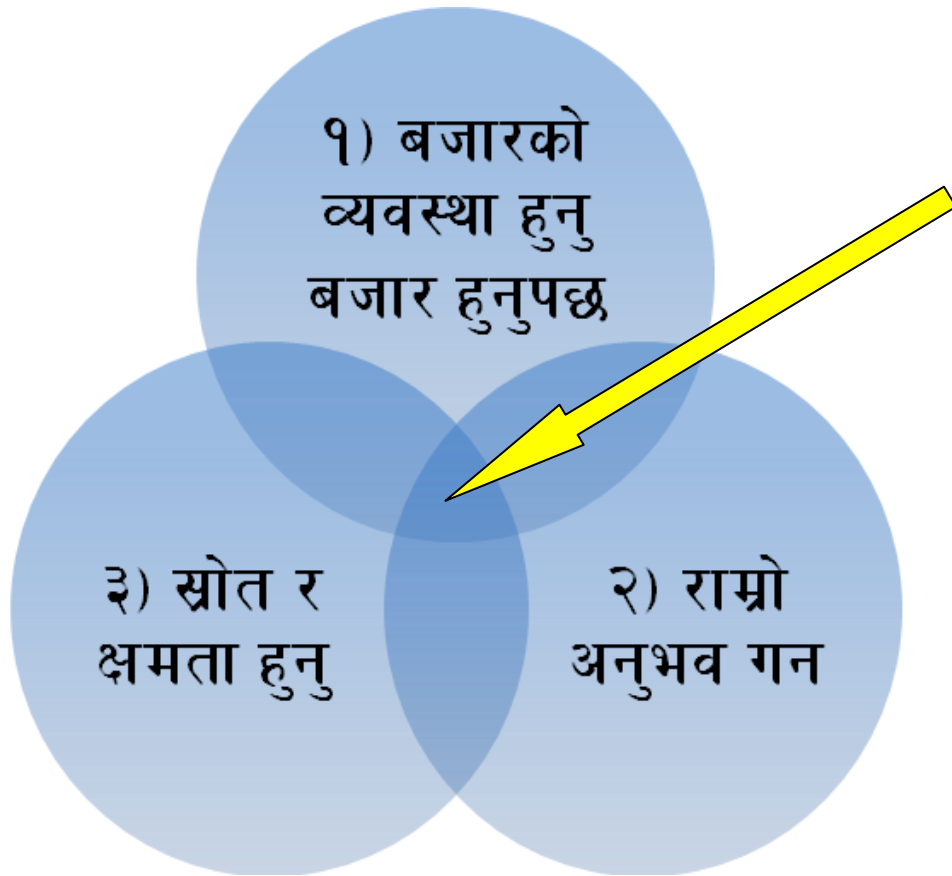
➤ सफलता = मानिसहरु तपाईंबाट केही किन्न चाहान्छन् अरुबाट होइन ।

➤ सफलता = जुन मानिसहरुले तिरेकोबाट तपाईंको आफ्नो खर्च कटाएर बचेको केही अंश ।

➤ सफलता = बचेको पैसालाई बचाउनु र फजुल खर्च नगर्नु ।

❖ सहि परियोजनाको छनौट

जुन उत्पादन तपाइले गर्नु हुन्छ वा बनाउनु हुन्छ । अथवा तपाइले अरुको सेवाको लागि गर्नु हुन्छ ।

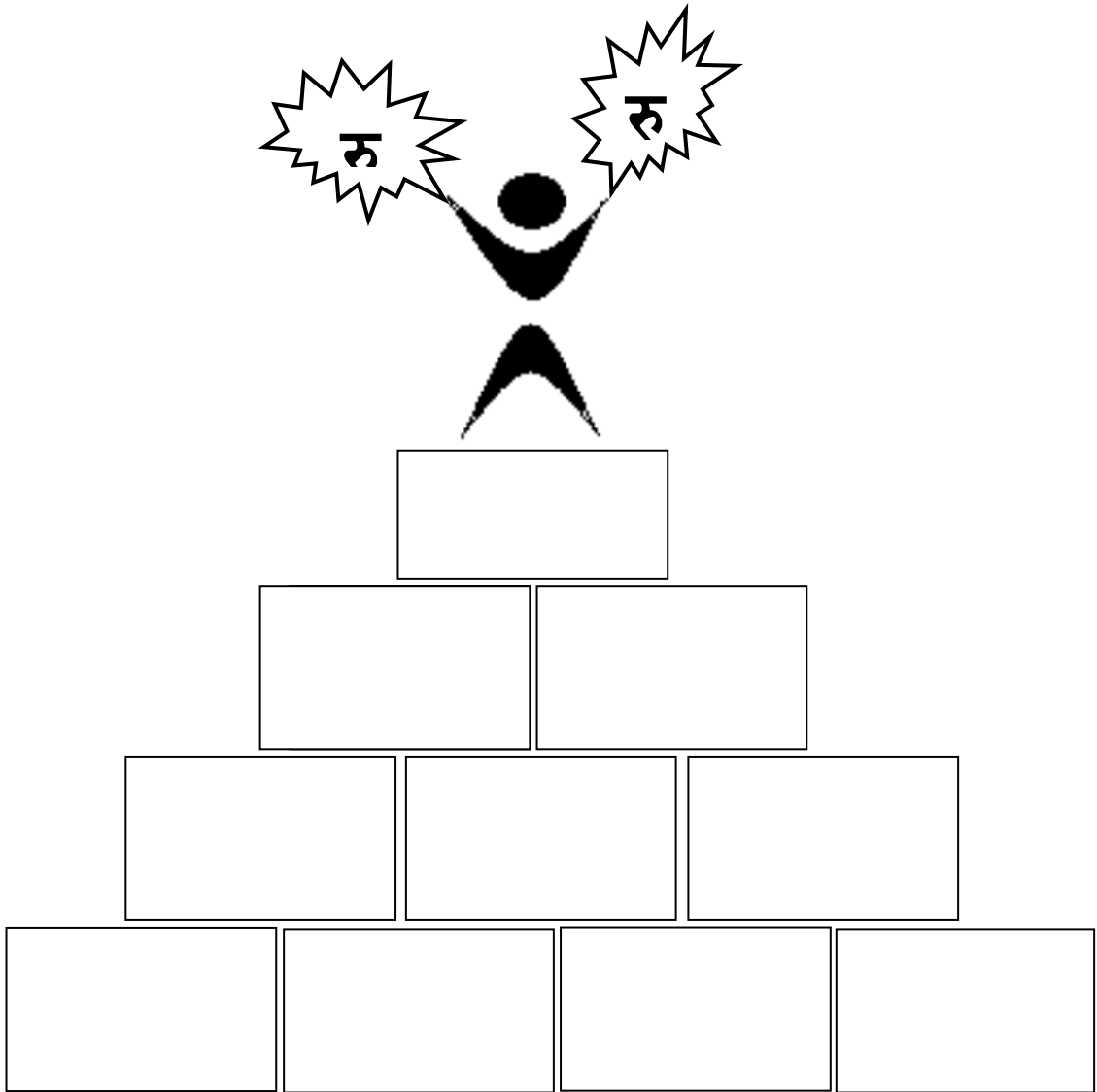
यस्तो परियोजना छनौट गर्नु जाँहा यी माथि उल्लेखित तीन वृत्त (गोलो) हरु एक अर्कामा मिल्छन् र सफलताको लागि अवसर दिन्छन् ।

चार्ट-४

सफलताको लागि तयार

❖ असल जगको निर्माण गर्नु

सफलता पाउनुको लागि तपाइले आफ्नो परियोजना असल जग माथि बसाउनु पर्छ ।

तिनीहरु के हुन भनी तपाईं सोच्नु हुन्छ ?

❖ किन योजना ?

एउटा राम्रो योजनाले तपाइलाई यी कुराहरु बुझ्न सहायता गर्नेछन् ।

- तपाईं कहाँ जाँदै हुनुहुन्छ र कसरी त्यहाँ पुग्ने
- तपाईंको सम्भावित बजार के हो
- तपाइलाई कस्तो किसिमको सीप आवश्यक पर्नेछ र कहाँ पाउन सकिन्छ
- आइपर्ने जोखिम थाहा गर्ने र कसरी ती जोखिमलाई कम गर्ने
- तपाइलाई के कुराको खाँचो पर्छ र कहिले खाँचो पर्छ
- तपाईंको परियोजनाको खर्च कति हो
- तपाइले आफ्नो आम्दानी बढाउन र नाफा कमाउन तपाईंको उत्पादन कतिमा बेच्नु पर्दछ
- तपाईंले बनाएको योजना अनुसार उन्नतीको जाँच गर्न सक्नु हुन्छ

तपाईंले समय लगाएर बनाएको एउटा राम्रो योजनाले सफलता पाउनको लागि मद्दत गर्नेछ ।

सानो र साधारणबाट सुरु गर्नु -**KISS** सिद्धान्त

जब नयाँ परियोजना सुरु गर्नु हुन्छ-**KISS** सिद्धान्त प्रयोग गर्नुहोस् ।

K = Keep राख्नु

I = It त्यो

S = Small सानो

S = Simple साधारण

यसले तपाईंलाई भारी मूल्य गल्ती विना नै अनुभव प्राप्त गर्न मद्दत गर्नेछ ।

❖ बजारको अनुसन्धान र रणनीति

- तपाइले पत्ता लगाउनु पर्ने आवश्यक कुराहरुको बुँदा बनाउनु - उदाहरण
 - तपाईको ग्राहकहरु को को ?
 - त्यहाँ कति जना छन् ?
 - तिनीहरुले कति दिन सक्छ ?
 - विगतमा विक्री मूल्यको अवस्था कस्तो छ ?
 - तपाई कोसँग प्रतिस्पर्धा गर्दै हुनुहुन्छ ?
 - तपाईको समकक्षीले किन राम्रो गर्दै हुनुहुन्छ ?
 - तिनीहरु तपाईबाट किन किन्न चाहान्छन् ?
 - तपाईको विक्रीको फरकपना के छ ?
 - तपाईले कुन उचाईमा विक्री गर्ने इच्छा गर्नु भएको छ ?
 - तपाईले कसरी आफ्नो विक्री मूल्य तोक्नु हुन्छ ?
- तपाइलाई आवश्यक पर्ने जानकारीहरु कसरी पत्ता लगाउनु हुन्छ, योजना बनाउनुहोस् ।
- तपाईले आफ्नो उत्पादनको बजार कसरी मिलाउनु हुन्छ? योजना बनाउनुहोस् ।

चार्ट-८ तपाईको परियोजनाको योजना

❖ रकमको तयारी योजना

● प्रयोग हुने शब्दावलीहरु

- निश्चित मूल्यहरु: पैसा, जुन तपाईले बेच्न वा नबेच्न, खर्च गर्नु हुनेछ ।
- अस्थिर मूल्य: पैसा/रकम जुन तपाईले कुनै बस्तु उत्पादन र सेवाको लागि खर्च गर्नु हुनेछ ।
- नाफा: यो बेचेपछिको कुल अनुमानित आम्दानी हो ।
- नाफा: यो कुनैपनि बस्तु र उत्पादनको खर्च कटाएर बेचेपछि बचेको आम्दानी हो ।
- रकमको बहाव: यो चाँही कुनै निश्चित समयमा परियोजनाका क्रममा पैसा आउने र जाने प्रकृयाको सरांश ।
- जोड्ने केन्द्र: जब परियोजना घाटाबाट नाफा बनाउन सुरु गर्छ ।

● रकमको योजना बनाउनु

- सबै चीजहरुको खर्च आम्दानी र मूल्यको बुँदा बनाउनु ।
- आम्दानी र खर्च प्राप्त गर्ने अवधि निर्धारण गर्ने ।
- तल तालिकामा दिएको उदाहरण बमोजिम पर्ने मूल्य र विक्री मूल्यको अनुमानित रकम सरांशमा लेख्नुहोस् ।
- यदि तपाई ऋण लिने योजना बनाउदै हुनुहुन्छ भने त्यो तिर्न नविर्सनुहोस् ।

चार्ट-९

तपाईको परियोजना तयार गर्नु

❖ तपाईको आर्थिक रकमको योजना तयार पार्ने ।

- रकमको हिसाब किताब राख्ने ।

तल तालिकामा देखिइए भै पर्ने मूल्य र विक्री गर्ने मूल्यको अनुमानित छोटकरीमा लेख्नुहोस् ।

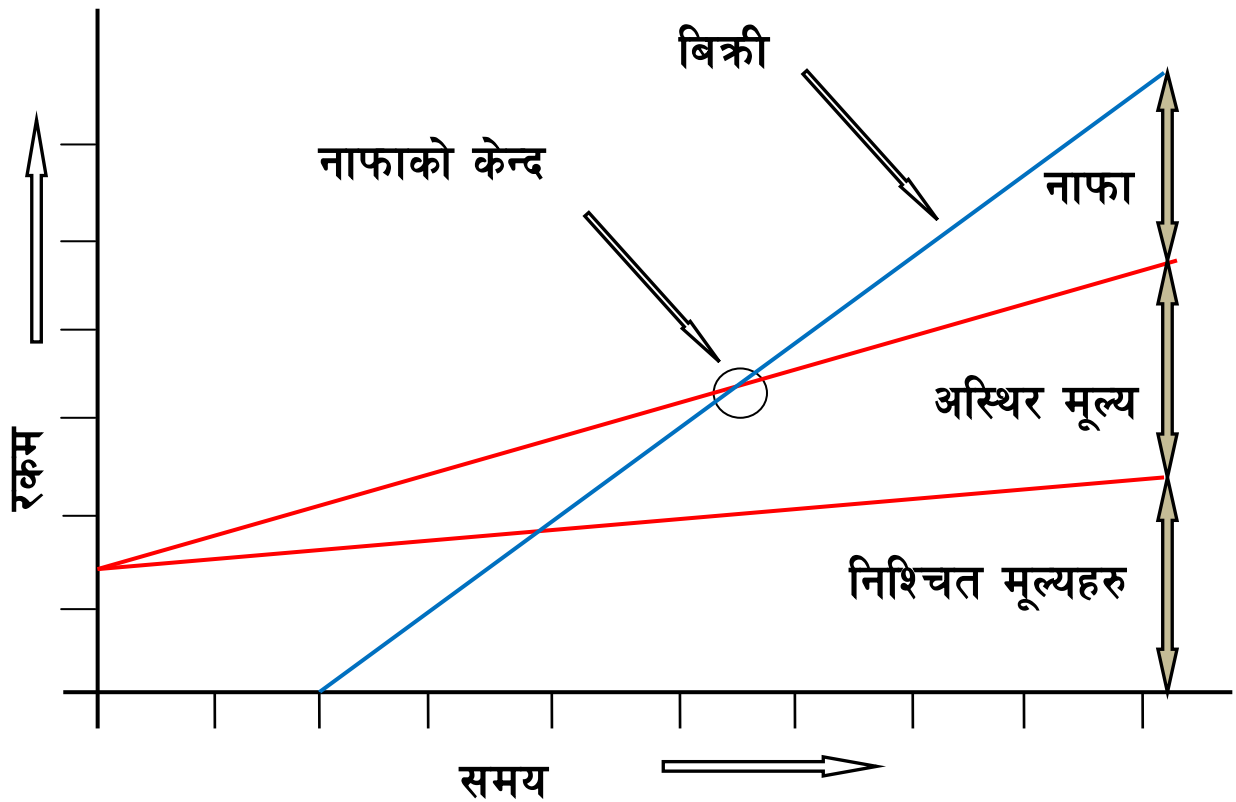
समयको मापनलाई तपाईको परियोजनालाई अझ उत्कृष्ट बनाउन छान्न सकिन्छ ।

	मूल्य	बाहिर जाने रकम	भित्र आउने रकम	
चीज	महिना १ योजना	महिना २ योजना	महिना ३ योजना	महिना ४ योजना
निश्चित र पुँजी मूल्य	-२००००	-३०००	-३०००	-३०००
अस्थिर मूल्य	-४०००	-१५००	-५०००	-४०००
नाफा	०	०	०	+१०५०००
यो महिनाको रकम बहाव	-२४०००	-४५००	-८०००	+९८०००
कुल रकम बहाव	-२४०००	-२८५००	-३६५००	+६१५००

- सबै प्रकारका चीजहरुको मूल्य सुची निश्चित गर्नु, यदि तपाई ऋण लिने योजनामा हुनुहुन्छ भने ऋण तिर्नु नबिसर्नुहोला ।
- बेचनका लागि अनुमान गरिएको अनुमानित तालिका तिनपटक दोहोर्‍याउनुहोस् कम, मध्यम र उच्च ।
- माथिको तालिकाले तपाईलाई नाफा बनाउन र कति समय लगाउन, कति रुपैया लगानी गर्नुपर्छ सो को बारेमा बताउनेछ ।
- यदि तपाईले ऋण लिने चालिने योजना बनाउदै हुनुहुन्छ भने यसले तपाईलाई कति सापटी लिनु आवश्यक छ भन्ने कुरा बताउनेछ ।

❖ रकम योजना तयार गर्नु अ

नाफाको केन्द्रको हिसाब गर्नु ।

जब तपाईले कुनै कुरा बेचेर बढी रकम पाउनु हुन्छ तपाईले एउटा नाफाको केन्द्रमा पुग्नुहुन्छ तपाईको लगानी फिर्ता पाउन सुरु हुन्छ र फेरी लगातार रुपमा त्यही मूल्य दरमा बेचको लागि पाउनु हुनेछ र तपाईले नाफा कमाउनु हुनेछ ।

चाट-११ तपाईको परियोजना तयार गर्नु, शुरु गर्नु र व्यवस्था

❖ अभिलेख राख्नु ।

- तपाईलाई अभिलेख रखाइले निम्न कुराहरुमा सहयोग गर्नेछ :
 - तपाईको उन्नती विरुद्ध तपाईको परियोजनाको योजना जाँच गर्नु ।
 - परियोजनाको नाफा र खर्चको पुनः हिसाब गर्नु ।
 - ढिलो नगरीकन समयमै आवश्यक आर्थिक निर्णय बनाउनु ।
 - व्यापारिक अवसरहरुको फाईदा उठाउनुहोस् ।
 - योजना निश्चितका साथ अधि बढाउनुहोस् ।

❖ अभिलेख रखाईका प्रकारहरु

- क) सम्भौताहरु
- ख) श्रम समय
- ग) उत्पादन रेकर्ड
- घ) लेखा
- ङ) रकम बहाव

❖ अभिलेख राख्नु ।

क) परियोजना सहभागि अन्य समुह संग लिखित समझौता

- कामको समझौताहरु समूहहरु
- ऋण समझौताहरु
- भाडा समझौता
- रोजगारी समझौता

टोलीको नियमावलीहरु, सर्तहरु र जिम्मेवारीहरु स्पष्ट बनाउनुहोस् ।

❖ सामूहिक कार्य समझौताहरु

यस परियोजना सुरु गर्नु पूर्व, परियोजनाको सम्बन्धमा आईपर्ने जोखिमहरुका विवादहरु सम्बन्धी पहिले नै के गर्ने भन्ने सम्बन्धमा लिखित रुपमा समझौता गर्ने

यसमा निश्चित नियमावली, जिम्मेवारीहरु आर्थिक सहयोग र नाफा तथा घाटा बाँडफाँड समावेश गर्नु पर्छ

● ऋण समझौताहरु

कुनै पनि ऋण चुक्ता ऋण लिदाँको नियमावली र सर्तहरु सहित स्पष्ट समझौता गर्नुपर्छ ।
 ऋणहरु कहिले कति लिनुभयो, गर्नु अभिलेख होस् र प्राप्त गरेका हस्ताक्षर गर्नुहोस् ।
 ऋणहरु कहिले तिर्ने र कति तिर्ने भनी लेख राख्नुहोस् र प्राप्त गरेको हस्ताक्षर लिनुहोस् ।

● भाडा समझौताहरु

कुनै पनि जग्गा वा भाडाका सम्पत्तिहरु सम्बन्धी नियमावली र सर्तहरु सहित कहिलेसम्मका लागि भनेर स्पष्ट समझौता गर्नु पर्छ ।

भाडाहरु कहिले र कति तिर्नुभयो अभिलेख राख्नुहोस् र हस्ताक्षर लिनुहोस् ।

● रोजगार समझौताहरु

यदि तपाई रोजगारदाता वा कसैलाई रोजगार दिँदै हुनुहुन्छ भने रोजगार गर्ने व्यक्तिको काम कर्तव्य सहित रोजगारको सर्तहरुको लिखित समझौता पत्र बनाउनुहोस् ।

ज्यालाहरु कहिले दिइयो अभिलेख राख्नुहोस् र हस्ताक्षर लिनुहोस् ।

चार्ट-१३ तपाईको परियोजना अधि बढाउनु

❖ अभिलेख राख्नुहोस ।

ख) कर्मचारीहरुको कामको समय अवधि (को ,कहिले, कहाँ,के गऱ्यो)

नाम	मिति	समय	काम विवरण
कमल	२२.०८.१३	८:००-१२:००	कुखुराको खोर सफा र रोग निवारण
अजय	२२.०८.१३	८:००-१६:००	बजारमा कुखुराहरु बेचेको
दाउद	२२.०८.१३	१७:००-१८:००	लेखा जोखा गरेको

ग) उत्पादन अभिलेख

मिति	वर्णनात्मक /विवरण	मूल्य	टिप्पणी
२२.०८.१३	१०० चल्लाहरु किनेको	प्रत्येक रु ५०।-	
२४.०६.१३	२ चल्लाहरु मऱ्यो		खास कारण छैन् ।
२२.०६.१३	९८ चल्लाहरुको ठोड काटियो र सुई लगाइयो	प्रत्येक रु ५।-	माइगोरीबाट सरकार र भेटनरीबाट काम सकायो ।
२२.०८.१३	९८ कुखुराहरु सुन्दर बजारमा बेचेको	प्रत्येक रु ३००।-	राम्रो भएर ग्राहक प्रभावित भए र पछि सबै किन्न चाहान्छ । ९८०३८६८०६८
२२.०८.१३	अर्को कुखुरा पालनको लागि कुखुराको घर सफा गरेको र रोग निवारण गरेको ।	रु ९००।- रोग निवारणको लागि तरल पदार्थ	मल बेचेको =रु १२००।-

चाई-१ॡ परिडडडनल अघड डडलडनु

❖ अडडलेखहरु रलखु ।

घ) लेखहरु (सडैकल ललग अलग अलग डेऑ)

डलसक आडुदलनी

डडतल	शुरलत	रकड
	डछललु ऑऑ (कुल ललड)	
	उदलरहण- आडुनल डैसल	
	उदलरहण- ःण	
	उदलरहण- डलकुरी	
	उदलरहण-नलडलडलट केही डकत रलखेकु	
	ऑडुडल आडुदलनी	

डलसक खरुड

डडतल	वरुणनलतुडक/वलवरण	रकड
	उदलरहण-डणुडलरण गरुु	
	उदलरहण-अुऑलर /ककुकल डदलरुथ	
	उदलरहण-ऑुडललल	
	उदलरहण-डलडल	
	उदलरहण-डलऑुली	
	उदलरहण-डकत	
	ःण तलरेकु	
	ऑडुडल खरुड	

आडुदलनी-खरुड=नलडल

अरुु डेऑ सुरु गरुुनुकु ललगल नलडल रकडलरुई अगलडुी डडलडनुहुसु । तडलरुुकु नलडलडलट केही कुरु लुडलडनुकु ललगल नलरुणुड गरुु सडुडनुहुसु उदलरहणकु ललगल अरुु कुलडकु ललगल डलड वल डुनः डनलडनुकु ललगल छुटुडै डकत खलतलडल रलखुनुहुसु।

चाट-१५

तपाईको परियोजना चलाउनु/अधि बढाउनु

❖ अभिलेख राख्नु ।

ड) रकम बहाव तालिका

प्रत्येक महिना, महिना पिच्छेको अभिलेख राख्नुहोस् जसले तपाईलाई रकमको बहाव तुलना गर्न मद्दत गर्नेछ । यसले तपाईलाई तपाईको परियोजना कसरी गइरहेको छ त्यसको जानकारी दिन्छ र समयमै आवश्यक निर्णय गर्न सहयोग गर्नेछ ।

यसले तपाईलाई ढुक्कसँग योजना अगाडि बढाउन सहायता गर्नेछ ।

प्रकार	मूल्य बाहिर जाने रकम		भित्र आउने रकम		महिना १		महिना २		महिना ३		महिना ४	
	योजना	यर्थाथ	योजना	यर्थाथ	योजना	यर्थाथ	योजना	यर्थाथ	योजना	यर्थाथ	योजना	यर्थाथ
निश्चित र पुँजी मूल्य	-२००००		-३०००		-३०००		-३०००		-३०००		-३०००	
अस्थिर मूल्य	-४०००		-१५००		-५०००		-४०००		-५०००		-४०००	
नाफा	०		०		०		०		०		+१०५०००	
यो महिनाको रकम बहाव	-२४०००		-४५००		-८०००		-८०००		-८०००		+९८०००	
कुल रकम बहाव	-२४०००		-२८५००		-३६५००		-३६५००		-३६५००		+६९५००	

अब नयाँ योजना तयार पार्ने र अर्को परियोजनाका समयावधीको लागि रबहाव तयार गर्ने ।

चाट-१६ कोषको श्रोत

सम्भनुहोस्

❖ हामीसँग जे छ त्यसको प्रयोग नै आश्चर्यकर्मको सुरुवात हो ।

● यस प्रकारको विकल्पहरु विचार गर्नु:

१. तपाईंको आफ्नै बचत धेरैमात्रामा –यस्तो स्थितिमा कसैसँग उधारो हुनु पर्छ । नलिनोस साथै ब्याजसँगको उधारो समानको बिक्री पनि नलिनोस ।
२. आफ्नो परिवार तथा मित्रहरु भए –यस्तो अवस्थामा ब्याजदर कम हुन राम्रो जाँदछ ।
३. सामुदायिक संस्था - (बचत तथा ऋण योजना, ऋण संघ साथै संस्था द्वारा प्रायोजित ५०००+योजना) –थोरै ब्याजदर
४. सहकारी संस्थाको बारेमा –यो स्थितिमा धेरै ब्याजदर हुन सक्छ । र ऋण कम समयअबधिको निम्ति उपलब्ध गर्न सकिन्छ ।
५. धेरैवटा बैकहरुले छोटो समयअधिको –धेरै ब्याजको स्थिति लागि ऋण तथा असुरक्षित ऋण दिन तयार हुदैनन् ।

यो सम्भनुहोस् तपाईंलाई एउटा असल कार्ययोजनाको आवश्यक पर्छ, जसले तपाईंसँग एउटा असल प्रस्ताव छ भन्ने कुरा अरुलाई जस्तै: (परिवार लगानीकर्ता, सामुदायिक बचत समूह र ऋण समूह, गैरसरकारी संस्था र बैंकको म्यानेजर, (नातेदार) देखाउन सक्नुहुनेछ ।